

Kultur- och fritidsförvaltningen
Finskt förvaltningsområde
Hannele Holmberg, finsk minoritetssamordnare
hannele.holmberg@edu.habo.se

Minnesanteckningar från sverigefinskt samrådsmöte 2022-02-22

Mötesdeltagare: Helene Zeland Bodin, kommunstyrelsens ordförande, Håbo kommun; Helena Brömdal, Järfällabo; Tuula Buss, volontär, revisor, Bålsta Finska Förening; Anne-Charlotte Faleke, Enhetschef för enheten för Modersmål & Studiehundledning, Håbo kommun; Päivi Hirvonen, kassör, Bålsta Finska Förening; Raisa Holm, vikarierande finsk minoritetssamordnare, Håbo kommun; Hannele Holmberg, vikarierande finsk minoritetssamordnare, lärare i finska, Håbo kommun; Minna Hämläinen, kontaktcentermedarbetare, Håbo kommun; Orvokki Kanto, volontär, ledare för pensionärer, suppleant, Bålsta Finska Förening; Aili Korhonen, Håbobo; Kari Kvist, vice ordförande, Bålsta Finska Förening; Paula Näyhä, suppleant, Bålsta Finska Förening; Arvo Väisänen, Håbobo

Via länk: Elina Majakari, Håbobo

1. Mötets öppnande

Kommunstyrelsens ordförande Helene Zeland Bodin (C) öppnar mötet och hälsar deltagarna välkomna till kvällens sverigefinska samrådsmöte som är det första för året.

2. Anmälan av övriga frågor

Två övriga frågor anmäls och diskuteras vid punkt 13: redovisning av statsbidrag samt utbildning om demenssjukdom ur ett vän-eller anhörigperspektiv.

3. Godkännande av föregående samråds mötesanteckningar

Minnesanteckningar från föregående möte godkänns och läggs till handlingarna.

4. Enhetschef för enheten för modersmål och studiehundledning informerar

Enhetschef för enheten för modersmål och studiehundledning Anne-Charlotte Faleke berättar bland annat om att det inom modersmålsundervisning arbetas med teman ur FN:s barnkonvention för att kvalitetssäkra undervisning och ge tillfälle till kollegialt lärande.

5. En nybörjarkurs i finska riktad till vårdnadshavare

Som en ny insats för att stödja användningen av finska föreslås att det under hösten 2022 ska erbjudas en nybörjarkurs riktad till vårdnadshavare, vars barn läser finska som modersmål i Håbo. Revitaliseringskursen i finska föreslås att bekostas av statsbidraget, ske via videosamtal online en kväll i veckan och vara kostnadsfri för deltagarna. Samrådet ställer sig positiva till förslaget, anser att det är viktigt att föräldrarna får stöd och är en värdefull satsning för framtiden.

6. Volontärgruppens arbete

Några av samrådsmötesdeltagarna ingår i en grupp med frivilliga som besöker ensamma och sjuka äldre finsktalande i kommunen. Coronapandemin har lett till ökad social distansering och att vi spenderar allt mer tid i hemmet, vilket torde göra volontärgruppens arbete ännu viktigare, men dess former måste ses över. Vid jul har det exempelvis delats ut julblommor till äldre ensamma.

Håbo kommun som del i finskt förvaltningsområde får ett årligt statsbidrag kopplat till finskt förvaltningsområde. Förvaltningsområdet gäller *språket* och enligt förordning (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk är statsbidraget till kommuner och landsting avsett att användas till merkostnader som uppkommer med anledning av nationella minoriteters rättigheter enligt lagen. (Källa: <https://www.minoritet.se/1057>.)

Utdelningen av julblommor till äldre ensamma genomfördes coronasäkert utomhus av volontärer den 16 december. Men man måste ställa sig frågan på vilket sätt de medel ur statsbidraget (ungefär 10.000 kronor) som används till julblommor stöttar det finska språket och minoritetens rättigheter? Är det välgrundat att dela ut julblommor fortsättningsvis? Vad mer kan man göra för dessa ensamma och sjuka? Vad önskar de? En samtalsstund? En fikastund? Volontärgruppens arbete diskuteras.

7. Riktlinjer för finskt minoritetsarbete på finska

Kommunfullmäktige beslutade den 10 maj 2021 att anta Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter och förvaltning av finska språket (KFN 2020/00007 nr 767). Dessa är översatta till finska.

8. Verksamhetsberättelse

En inbjudan till samrådsmötet hade skickats ut en vecka före mötet och verksamhetsberättelsen hade bifogats med mötesinbjudan. Inga frågor uppstår kring verksamhetsberättelsen.

9. IT-utbildning på Skeppsgården

Frågan kring en kurs i IT för att inkludera äldre i samhällets digitalisering har diskuterats vid flera samråd. På grund av det svala intresset stryks kursen ur listan med planerade aktiviteter.

10. Utvärdering av verksamheter och arrangemang

De finska aktiviteterna som ägt rum har hittat en trogen publik. Det var 25 personer som såg Risto Rappare och en falsk Vincent den 1 december 2021, 21 personer såg dokumentären Perkele 2 – Bilder från Finland den 15 december 2021 och 16 personer som såg dokumentären Sångers om kärlek den 26 januari 2022. Samtliga finska filmer visades på Bio Borgen i Bålsta klockan 18.00 och var textade till svenska.

Till den finskspråkiga pepparkaksbakskvällen på förskolan Gröna Dalen den 2 december klockan 18.00 anmälde sig fler barnfamiljer än det fanns platser till. På aktiviteten deltog till slut fyra personer, varav hälften var barn.

Barnteaterföreställningen Millimetrimes vid Fridegårdsscenen den 5 december klockan 13.00 med Uusiteatteri besöktes av åtta barn och åtta vuxna.

Finlands självständighetsdag den 6 december då Finland fyllde 104 år, uppmärksammades genom att den finska flaggan hissades vid kommunhuset klockan 9.00, på äldreboendena serverades det mat med finsk inspiration.

Barnen på Mumin språkskola/Muumin kielikoulu i Bålsta och i Skokloster pysslade blåvita ljus av kartong klockan 9.00 och klockan 12.00. Självständighetsljusen fick de ta med sig hem.

Det anordnade poesiläsningsevenemanget med Uusiteatteri den 7 december skuggades av publikbortfall då det var en person som fick ta del av finsk poesi.

Lokaltidningen Mitti Bålsta uppmärksammade att den finske rap-artisten Jesse P skulle uppträda och hålla workshop på Generator i Bålsta den 11 december klockan 18.00. Nyheten går att läsa i sin helhet på tidningens webb <https://www.mitti.se/nyheter/finsk-rappare-besoker-balsta/repukz!AecuFuML0Fk5fp7DerqqSw/> Det var 18 ungdomar som deltog på arrangemanget.

Höstens Våga tala finska -kurs leddes av Inkeri Timonen. Tack vare ökat intresse för att lära sig finska organiseras till våren 2022 två grupper som lär sig finska varannan lördag.

Den finska språkskola Mumin språkskola/Muumin kielikoulu för sverigefinska barn fortsätter att språkbada barnen på måndagarna på förskolan Gröna Dalen i Bålsta och på förskolan Slottsbacken i Skokloster. Det finns betalda licenser för 20 barn och licensavtalet löper ut i december 2022.

Höstens finska läsecirkelgrupp träffades fyra gånger och under våren 2022 fortsätter läsecirkeln med en ny cirkelledare.

11. Vårens sverigefinska verksamheter och arrangemang

Samrådsdeltagarna delges information om kommande evenemang i kommunen.

- Sverigefinnarnas vecka 22/2–27/2.
- Finska filmer på Bio Borgen 23 februari, 23 mars, 13 april och 18 maj.
- Våga tala finska -kurs på café Fridegård.
- Finsk läsecirkel på Håbo bibliotek.
- Musik på Solängens, Dalängens och Västerhagsvägens äldreboenden.
- Finskspråkiga pysselkvällar på Skeppsgården 5 april och 3 maj.
- Modersmålspris ”Äikkäporkkana” för barn och unga som läser finska.

12. Fråge- och synpunktsstund

Fråga om budget uppstår. Ramarna för budget 2022 diskuterades under hösten 2021 där kommuninvånarna gavs tillfälle att bidra med sina förslag på aktiviteter inför verksamhetsåret.

13. Övriga frågor

Två övriga frågor hade anmälts: redovisning av statsbidrag samt utbildning om demenssjukdom ur ett vän-eller anhörigperspektiv.

Håbo kommuns statsbidrag kopplat till finskt förvaltningsområde är 660 000 kronor per år. Förvaltningsområdet gäller språket. Statsbidraget kan med fördel användas till insatser för att stödja användning av finska och till kunskapshöjande insatser snarare är kulturverksamhet. Om en kommun inte använder hela statsbidraget kan beloppet sättas ner året efter, vilket skedde i Håbo 2021 då statsbidraget sattes ned med 61 000 kronor. Länsstyrelsen ser det som att det disponibla beloppet är 660 000, eftersom de inte kräver tillbaka summan som inte användes under 2020. Redovisning av statsbidrag för 2021 visar hela beloppet gick åt i fjol vilket betyder att kommunen kan söka för hela beloppet detta år.

Axevalla Folkhögskola kan ordna en utbildning om demenssjukdom ur ett vän-eller anhörigperspektiv. Samrådet anser att utbildningen verkar intressant och under våren ses det över när en sådan kan vara aktuell i Håbo.

14. Nästa samrådsmöte

Datum för nästa sverigefinska samråd är 10 maj och det börjar klockan 18.00.

15. Mötet avslutas

Ordförande Helene Zeland Bodin (C) avslutar mötet klockan 19.34.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan hallinto
Suomen kielen hallintoalue
Hannele Holmberg, suomen kielen vähemmistökoordinaattori
hannele.holmberg@edu.habo.se

Ruotsinsuomalaisen neuvonpidon muistiinpanot 22.2.2022

Läsnä: Helene Zeland Bodin, kunnanhallituksen puheenjohtaja, Håbon kunta; Helena Brömdal, Järfällan kunnan asukas; Tuula Buss, vapaaehtoinen, tilintarkastaja, Bålstan Suomalainen Yhdistys; Anne-Charlotte Faleke, Äidinkielen- ja opintojen ohjausyksikön johtaja, Håbon kunta; Päivi Hirvonen, rahastonhoitaja, Bålstan Suomalainen Yhdistys; Raisa Holm, sijaistava suomen kielen vähemmistökoordinaattori, Håbon kunta; Hannele Holmberg, sijaistava suomen kielen vähemmistökoordinaattori, suomen kielen opettaja, Håbon kunta; Minna Hämäläinen, yhteyskeskuksen uusi työntekijä, Håbon kunta; Orvokki Kanto, vapaaehtoinen, eläkeläisten vetäjä, varajäsen, Bålstan Suomalainen Yhdistys; Aili Korhonen, Håbon kunnan asukas; Kari Kvist, varapuheenjohtaja, Bålstan Suomalainen Yhdistys; Paula Näyhä, varajäsen, Bålstan Suomalainen Yhdistys; Arvo Väisänen, Håbon kunnan asukas

Linkin kautta: Elina Majakari, Håbon kunnan asukas

1. Kokous avataan

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Helene Zeland Bodin (C) julistaa kokouksen avatuksi ja toivottaa osallistujat tervetulleiksi illan ruotsinsuomalaiseen neuvonpitoon, joka on vuoden ensimmäinen kokoontuminen.

2. Muiden kysymysten ottaminen asialistalle.

Asialistalle ilmoitetaan seuraavat kysymykset, jotka käsitellään kohdassa 13: valtionavustuksen tilinteko ja täydennyskoulutus muistisairauksista vapaaehtoisille ja omaisille.

3. Edellisen neuvonpidon muistiinpanojen hyväksyminen.

Edellisen neuvonpidon muistiinpanot hyväksytään ja merkitään tiedoksi.

4. Äidinkielen- ja opintojen ohjausyksikön johtaja tiedottaa

Äidinkielen- ja opintojen ohjausyksikön johtaja Anne-Charlotte Faleke kertoo muun muassa siitä, että äidinkielen opetuksessa työskennellään teemapohjaisesti YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen saralla laadukkaasti opetuksen varmistamiseksi ja kollegiaalisen oppimisen tukena.

5. Suomen kielen alkeiskurssi vanhemmille, joiden lapset opiskelevat suomea

Pyrkimyksenä tukea suomen kielen käyttöä ehdotetaan, että syksyllä 2022 järjestetään alkeiskurssi huoltajille, joiden lapset opiskelevat suomea äidinkielenään Håbon kouluissa. Ehdotuksen mukaisesti suomen kielen elvyttämishanke rahoitetaan valtion tukirahoilla, kurssi toteutetaan etäyhteyksin videopuheluiden avulla verkossa yhtenä iltana viikossa ja on osallistujille maksuton. Neuvonpidon jäsenet kannattavat ehdotusta, koska vanhempien tukeminen on tärkeää ja kurssin ajatellaan olevan arvokas sijoitus tulevaisuuteen.

6. Vapaaehtoisryhmä tiedottaa

Muutama neuvonpitoon osallistuva henkilö kuuluu vapaaehtoisryhmään. Ryhmäläiset käyvät tervehtimässä kunnan suomenkielisiä vanhuksia ja sairaita. Koronapandemia on lisännyt sosiaalista etäisyyttä ja johtanut siihen, että vietämme yhä enemmän aikaa kotona, joka puolestaan on tehnyt vapaaehtoisryhmän työstä entistä tärkeämpää, mutta sen muotoja on syytä tarkistaa. Aiemmin esimerkiksi joulun alla joulukukilla on muistettu yksinäisiä ikäihmisiä.

Håbon kunta osana suomen kielen hallintoaluetta, saa vuosittain valtiontukea, joka liittyy suomen kielen hallintoalueeseen. Hallintoalueessa on kysymys *kielestä* ja asetuksen (2009:1299) kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä mukaan on valtiontukea tarkoitus käyttää niihin lisäkustannuksiin, jotka ovat seurausta vähemmistölaissa säädetyistä velvollisuuksista. (Lähde: <https://www.minoritet.se/1057>.)

Joulukukkien jako yksinäisille vanhuksille toteutettiin vapaaehtoisvoimin koronaturvallisesti ulkona 16. joulukuuta. Herää kysymys, millä tavalla joulukukkiin käytetyt valtionvarat (noin 10 000 kruunua) tukevat suomen kieltä ja vähemmistön oikeuksia? Onko perusteltua jakaa joulukukkia vastedeskin? Mitä muuta voidaan tehdä yksinäisten ja sairaiden ihmisten hyväksi? Mitä he haluavat? Keskustelutuokion? Kahvittelua? Vapaaehtoisryhmän työstä keskustellaan.

7. Suuntalinjat suomen kielen vähemmistötyölle suomeksi

Kunnanvaltuusto päätti 10. toukokuuta 2021 hyväksyä suuntalinjat suomen kielen vähemmistötyölle (KFN 2020/00007 nr 767). Suuntalinjat suomen kielen vähemmistötyölle on suomennettu.

8. Toimintakertomus

Kokouskutsu neuvonpitoon on lähetetty noin viikkoa ennen kokousta. Vuosikertomus on toimitettu kokouskutsun liitteenä. Toimintakertomuksen tiimoilta ei herää kysymyksiä.

9. Tietotekniikan koulutus Skeppsgårdenissa

Tietotekniikkakoulutuksen järjestämisestä, jonka tarkoitus on edistää ikäihmisten osallisuutta digitalisaatiossa, on keskusteltu useassa neuvonpidossa. Vähäisen kiinnostuksen vuoksi kurssi poistetaan järjestettävien koulutusten listalta.

10. Tapahtuma- ja toiminta-arvioinnit

Suomalaiseen toimintaan osallistuu omistautunut yleisö. 1. joulukuuta 2021 järjestettiin Risto Rappääjä ja väärä Vincent -elokuvanäytös, johon osallistui 25 kävijää. 21 henkilöä katsoi Perkele 2 – kuvia Suomesta -elokuvan 15. joulukuuta 2021. 16 kävijää näki dokumentin Lauuluja rakkaudesta 26. tammikuuta 2022. Elokuvaesitykset järjestettiin elokuvateatteri Bio Borgenissa, alkoivat kello 18.00 ja niissä oli ruotsinkielinen tekstitys.

Ruotsinsuomalaiseen piparileivontailtaan esikoulu Gröna Dalenissa 2. joulukuuta kello 18.00 oli rajoitettu määrä paikkoja, mutta lopulta paikan päälle saapui neljä henkilöä, joista puolet oli lapsia.

Uusiteatterin Millimetrimes -lastenteatteriesityksessä, johon oli varattu Fridegårdin näyttämö esiintymislavaksi 5. joulukuuta kello 13.00, vieraili 8 lasta ja 8 aikuista katsojaa.

Suomen itsenäisyyspäivää 6. joulukuuta, jolloin Suomi täytti 104 vuotta, juhlistettiin lipunnoston myötä kunnantalolla kello 9.00 ja vanhusten palvelutaloilla tarjoihtiin suomalaisia perinneruokia.

Muumin kielikoulun lapset Bålstassa ja Skoklosterissa askartelivat sinivalkoisia kynttilöitä pahvista kello 9.00 ja kello 12.00 kotiinviemisiksi.

Uusiteatterin runoiltaan 7. joulukuuta osallistui yksi henkilö, eikä esitys näin ollen tavoittanut suurta yleisöä.

Paikallislehti Mitti Bålsta uutisoi suomalaisen rap-artisti Jesse Piisisen esiintymisestä ja työpajasta Bålstassa 11. joulukuuta kello 18.00. Uutisen voi lukea kokonaisuudessaan lehden verkkosivuilta ruotsiksi <https://www.mitti.se/nyheter/finsk-rappare-besoker-balsta/repukz!AecuFuML0Fk5fp7DerqqSw/> Tapahtumaan osallistui 18 nuorta.

Syksyn Våga tala finska -kurssia luotsasi Inkeri Timonen. Kurssi sai hyvän vastaanoton ja ilmeni tarvetta järjestää kaksi ryhmää, joissa opiskellaan suomea joka toinen lauantai.

Suomenkielisen kielikoulun Muumin kielikoulu/Mumin språkskola ruotsinsuomalaisille lapsille jatkaa toimintaansa maanantaisin esikoulu Gröna Dalenissa ja Slottsbackenin eskikoulussa Skoklosterissa. Maksullisia lisenssejä eli käytölupia on 20:lle lapselle vuodelle 2022, jonka jälkeen lisenssisopimus päättyy.

Suomenkielinen lukupiiri kokoontui neljänä lauantaina ja jatkaa toimintaansa keväällä 2022 uuden vetäjän tukemana.

11. Kevään toimintaa ja tapahtumia

Neuvonpitoryhmän jäsenille tiedotetaan kunnassa järjestettävistä tapahtumista.

- Ruotsinsuomalaisten viikko 22.2.-27.2.
- Suomalaisia elokuvia Bio Borgenissa 23. helmikuuta, 23. maaliskuuta, 13. huhtikuuta ja 18. toukokuuta.
- Våga tala finska -kurssi Fridegårdin kahviossa.
- Suomenkielinen lukupiiri Håbon kirjastossa.
- Musiikkia ja elokuvaesityksiä Solängenin, Dalängenin ja Pomonan vanhustentaloilla.
- Askarteluiltoja Skeppsgårdenissa 5. huhtikuuta ja 3. toukokuuta.
- Suomea äidinkielenä opiskelevien kannustus-palkinto ”Äikkäporkkana” lapsille ja nuorille.

12. Kysymys- ja mielipidetuokio

Talousarvio herättää keskustelua. Vuoden 2022 budjetin reunaehdoista keskusteltiin syksyllä 2021, jolloin kunnan asukkaille annettiin mahdollisuus osallistua tilikauden toimintaan koskeviin ehdotuksiin.

13. Muut kysymykset

Asialistalle on ilmoitettu seuraavat kaksi kysymystä: valtionavustuksen tilinteko ja täydennyskoulutusta muistisairauksista vapaaehtoisille ja omaisille.

Håbon kunta osana suomen kielen hallintoaluetta, saa vuosittain valtiontukea 660 000 kruunua. Kyseinen hallintoalue on suomenkielinen vähemmistökielialue. Valtiontukea voidaan käyttää *suomen kieltä* tukeviin toimenkuviin kuten esimerkiksi tiedon laadun parantamiseen ja tietämyksen lisäämiseen mieluummin kuin kulttuuritoimintaan. Mikäli kunta ei käytä valtiontukea kokonaisuudessaan voidaan avustusta pienentää seuraavana vuonna. Håbossa valtion tukea pienennettiin 61 000 kruunulla vuonna 2021. Lääninhallitus katsoo kuitenkin käytettävissä olevan valtiontuen kokonaisuudessaan olevan 660 000, koska vuonna 2020 käyttämätöntä tukea ei peritty takaisin. Vuoden 2021 raportoinnissa käy ilmi, että kyseisen vuoden valtionavustus on hyödynnetty kokonaisuudessaan. Kunta voi täten hakea täyttä valtiontukea kuluvana vuonna.

Axevallan kansankorkeakoululla on mahdollisuus järjestää täydennyskoulutusta muistisairauksista vapaaehtoisille ja omaisille. Neuvonpitoryhmän jäsenten mielestä kyseinen koulutus vaikuttaa kiintoisalta, joten sellainen pyritään järjestämään keväällä Håbossa.

14. Seuraava neuvonpito

Seuraava neuvonpito järjestetään tiistaina 10. toukokuuta ja se alkaa kello 18.00.

15. Kokous päätetään

Puheenjohtaja Helene Zeland Bodin (C) päättää kokouksen kello 19.34.